శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం, తెలుగు అధ్యయనశాఖ,
ప్రాచ్య పరిశోధన సంస్థ, తిరుపతి & తెలుగు సంపద, బెంగళూరు

సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో

3వ అంతర్జాతీయ తెలుగుభాషా సమావేశాలు (i TELUGU-2025)

2025, ఫిబ్రవరి 27-28

ధ్రువీకరణ పత్రం

ఆచార్య / డాక్టర్ / శ్రీ ......రవి కుమార్ ధారావతు...... రెండు రోజుల అంతర్జాతీయ తెలుగు భాషా సమావేశాల్లో ప్రధానోపన్యాసకులు / అధ్యక్షులు / పత్ర సమర్పకులుగా పాల్గొని ..బంజారా వాసుల భాష – సంస్కృతి విశిష్టత.. .... అనే అంశంపై ప్రసంగించి / ప్రతినిధిగా హాజరై ఈ సమావేశాలను విజయవంతం చేసినందుకు ధన్యవాదాలు.

3rd International Conference on Telugu Language (iTelugu-2025), Jointly Organised by **Department of Telugu Studies, Oriental Research Institute, Sri Venkateswara University, Tirupati & Telugu Sampada, Bengaluru**

Certificate

This is to certify that Prof./Dr./Sri ....RAVI KUMAR DHARAVATU.... has Presented a Research Paper on .... as the Chairman of session / Speaker / Participated as a Delegate and made the two day Conference a Success.

Prof. Ch. Appa Rao	**Prof. P.C. Venkateswarlu**	**Dr. Murthy Remilla**	**Prof. R. Rajeswaramma**
Vice Chancellor	Seminar Convenor	Chief Adviser, Telugu Sampada	Seminar Co-ordinator
S.V. University	Director, O.R.I., S.V. University	Bengaluru	HOD, Dept. of Telugu, S.V.U.

కృష్ణాజిల్లా రచయితల సంఘం

ఉత్తర అమెరికా తెలుగు సంఘం TANA

తానా ప్రపంచ సాహిత్య వేదిక

సిలికానాంధ్ర

సిద్ధార్థ అకాడెమీ, విజయవాడ

ప్రపంచ తెలుగు రచయితల సంఘం

ప్రశంసాపత్రం

శ్రీ / శ్రీమతి / కుమారి డి. రవి కుమార్ గారికి

2022 డిసెంబరు 23, 24 తేదీలలో విజయవాడ పి.బి. సిద్ధార్థ కళాశాల ఆడిటోరియంలో జరిగిన ప్రపంచ తెలుగు రచయితల 5వ మహాసభలకు హాజరై, సాహితీ, సాంస్కృతిక సదస్సులలో పాల్గొని ప్రతిభను చాటుకున్న మీ కృషికి గుర్తింపుగా ఈ ప్రశంసాపత్రం అందిస్తున్నాం.

శ్రీ మండలి బుద్ధప్రసాద్
గౌరవాధ్యక్షులు

శ్రీ గుత్తికొండ సుబ్బారావు
అధ్యక్షుడు

డా॥ జి.వి.పూర్ణచందు
ప్రధాన కార్యదర్శి

Dr. LAKIREDDY HANIMIREDDY
GOVERNMENT DEGREE COLLEGE, MYLAVARAM
(Affiliated to Krishna University, Machilipatnam)
An ISO: 9001:2015, ISO: 14001:2015, ISO: 50001:2015 Certified Institution
1-91, HANIMIREDDY NAGAR, KUNTAMUKKALA - 521 230.
Phone: 08659-299992 Mail ID: mylavaramgdc@gmail.com.
Website: http://gdcmylavaram.ac.in

Dr. ILLA RAVI M.A., M.Phil., Ph.D.
PRINCIPAL
Cell : 9440630271

"తరతరాల తెలుగువారి జానపద కళారూపాలు"

తేది : 13-09-2024

శ్రీ / శ్రీమతి / డాక్టర్ / ఆచార్య ధారావతు రవి కుమార్,

తెలుగు అధ్యాపకులు గారు

కళాశాల / విశ్వవిద్యాలయం ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, రంపచోడవరం, ASR(Dist)

"తరతరాల తెలుగువారి జానపద కళారూపాలు" అంతర్జాతీయ సదస్సులో పాల్గొని

జానపద సాహిత్య విజ్ఞానం – కళలు అనే అంశంపై పత్రసమర్పణ చేశారని

ధ్రువీకరించటమైనది.

Dr. LAKIREDDY HANIMIREDDY GOVT. DEGREE COLLEGE N.T.R., Dt. MYLAVARAM

డా॥ ఇళ్ళ రవి
ప్రధానాచార్యులు & సభాధ్యక్షులు
PRINCIPAL
Dr. LAKIREDDY HANIMIREDDY
GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
MYLAVARAM

డా॥ లకిరెడ్డి హనిమిరెడ్డి

ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, మైలవరం,

ఎన్.టి.ఆర్. జిల్లా.

కృష్ణా యూనివర్శిటి మచిలీపట్నం వారి అనుబంధ కళాశాల

ప్రశంసాపత్రం

IQACసౌజన్యంతో అంతర్జాతీయ సదస్సు

"తరతరాల తెలుగువారి జానపద కళారూపాలు"

తేది : 13-09-2024

శ్రీ / శ్రీమతి / డాక్టర్ / ఆచార్య ధారావత్తు రవి కుమార్,
తెలుగు అధ్యాపకులు, GDC, రంపచోడవరం గారు

"తరతరాల తెలుగువారి జానపద కళారూపాలు" అంతర్జాతీయ సదస్సులో పాల్గొని
జానపద సాహిత్య విజ్ఞానం - కళలు అనే అంశంపై పత్రసమర్పణ చేశారని
ధ్రువీకరించటమైనది.

డా॥ మెండా దేవానంద్ కుమార్
సదస్సు సంచాలకులు

డా॥ ఇళ్ళ రవి
ప్రధానాచార్యులు & సభాధ్యక్షులు

International Journal of Multidisciplinary Educational Research

ISSN : 2277 - 7881 : PEER REVIEWED & REFERRED INTERNATIONAL JOURNAL IJMER,
VOLUME:13 ISSUE : 8(4) AUGUST : 2024
IMPACT FACTOR : 9.014(2024) IC VALUE : 5.16 ISI VALUE : 2.286

International Telugu Seminar

“తరతరాల తెలుగు వారి జానపద కళారూపాలు”

Executive Editor
Dr. Menda Devananda Kumar
M.A.,M.A.,M.Ed., M.Phil., Ph.D., NET

Editor-in-Chief
Prof. Dr. Victor Babu Koppula
M.A.,M.A.,M.Phil.,PDF.,D.Litt

ISSN : 2277-7881

International Journal of Multidisciplinary Educational Research

Monthly Journal of Multidisciplinary Educational Research
Subscription Rates
India
Institutions Rs. : 1000.00
Individuals Rs. : 1000.00
Allother Countries (Ari mail) $. 175.00

The Editorial Board welcomes scholarly articles for the Issue of International Journal of Multidisciplinary Educational Research. The articles should be written with proper methodology. The selected articles will be published in the journal. The articles should reach the Editor on or before 15th of every month. In addition to the hard copy of the articles on A4 size paper, the authors should also send the same through e-mail or website.

Book reviews and books for review should be sent to the Book Review Editor. For all contributions, correspondence and discussions, mail to Editor-in-Chief.

Dr. Victor Babu Koppula
Editor-in-Chief
International Journal of Multidisciplinary Educational Research (IJMER)
Flat No : 302, D. No : 48-12-3/7, Alekya Residency,
Visakhapatnam-530016, Andhra Pradesh, India.
Email : victorphilosophy@gmail.com,
editorijmer@gmail.com
Mobile : 09247782851

Price : 700/-

2277-7881

www.ijmer.in

CONTENT

Volume 13 Issue 8(4) August - 2024

Sl. No.	Title of Article and Author		Page Rage
1.	మాలల మహత్తరమైన ఉరుము నృత్యం	- డాక్టర్ మెండా దేవానంద కుమార్	01-04
2.	గిరిజన నృత్య రీతులు	- డాక్టర్ పొట్లూరి శ్రీనివాసరావు	05-09
3.	తెలుగు క్రైస్తవ సాహిత్యములో బుర్రకథలు - సామాజిక దృక్పథం	- డాక్టర్ జి. బి. ఆనందకుమార్	10-14
4.	భరతావనిలో విలసిల్లుతున్న మన జానపద నృత్యాలు	- డాక్టర్ చుక్క యశోద	15-18
5.	జానపద సాహిత్యం - కుటుంబ సంబంధ స్త్రీల గేయాలు	- డాక్టర్ సిరిశెట్టి సత్యనారాయణ	19-23
6.	జముకుల, బుడబుక్కల జానపద కళారూపాలు - పరిశీలన	- నామ శ్రీకాంత్	24-28
7.	పూర్వకాలములో తెలుగువారి జానపద కళారూపాలు	- డాక్టర్ జి. వెంకట లాల్	29-32
8.	సామాజిక జీవన దర్పణాలు - సామెతలు	- డాక్టర్ బాశెట్టి లత	33-38
9.	కనుమరుగైన జానపద కళారూపం - యక్షగానం	- డాక్టర్ బి. శ్రీనివాసరావు	39-41
10.	అంతరించిపోతున్న ఉత్తరాంధ్ర జానపద కళారూపాలు - ప్రపంచీకరణ నేపథ్యం	- డాక్టర్ జి. రవికుమార్	42-46
11.	నేటికీ నిలిచిన జానపద కళారూపం - కోల సంబరం	- తంత్రవహి శ్రీరామమూర్తి	47-50
12.	జానపద వైద్యం - పరిశీలన	- డాక్టర్ ఆతుకూరి వెంకటేశ్వర్లు	51-55
13.	తరతరాల తెలుగువారి జానపద కళారూపాలు - పల్నాటి వీర విద్యావంతులు	- పేర్లి దాసు	56-58
14.	జానపద సాహిత్యములో కట్టుకథలు - అద్భుత కథలు	- డాక్టర్ డి. సత్యలత	59-61
15.	జానపద స్త్రీల గ్రామీణ గేయ కళ	- డాక్టర్ కంకిపాటి రాజా	62-66
16.	జానపద కళారూపాలు - హాస్య ప్రాధాన్యత	- శ్రీమతి పూషదవరపు దేవి	67-70
17.	తెలుగు జానపద కథలు - విశ్లేషణ	- డాక్టర్ బి. రాజారత్నం	71-75
18.	జానపద విజ్ఞానములో కోలాటం - సామాజికత	- డాక్టర్ బూర్గుల స్వరూప	76-80
19.	జానపదములో జాతర సాహిత్యం	- డాక్టర్ దార్లపూడి శివరామకృష్ణ	81-84
20.	అనంతలో అంతరిస్తున్న జానపద కళారూపాలు	- డాక్టర్ బత్తల అశోక్ కుమార్	85-89
21.	హరికథలు, పిట్ట కథలు - రసాభాస	- అంబటిపూడి సుబ్రహ్మణ్యం	90-91
22.	జానపద వేడుకల్లో కోలాహలం - కోలాటం	- డాక్టర్ కసుకుర్తి ఈశ్వరమ్మ	92-95
23.	చిత్తూరు జిల్లాలోని బాలల గేయాలు	- డాక్టర్ ఎల్. కస్తూరి	96-100
24.	జానపద కళారూపం - బుర్రకథ పరిచయం	- డాక్టర్ ఎం. విజయభాస్కర్	101-104
25.	జానపద కళారూపాలు - గరగ నృత్యం	- డాక్టర్ ఎం. మాంతయ్య	105-107
26.	జానపద కళలు, బుడిగె జంగాల సంస్కృతి	- డాక్టర్ ఎన్ దీపిక, డాక్టర్ ఎం. రమేష్ బాబు	108-112
27.	తరతరాల తెలుగువారి జానపద కళారూపం - యక్షగానం	- డాక్టర్ పి. కమల సుధారాణి	113-117
28.	బౌద్ధుల కాలములో విరాజిల్లిన కళలు	- డాక్టర్ బి. సుబ్బారావు	118-120
29.	జానపద సాహిత్యం - పిల్లల పాటలు	- డాక్టర్ ఎల్. జ్యోతీశ్వర నాయుడు	121-125
30.	తెలుగువారి జానపద కళారూపం - చెక్క బొమ్మలాటలు	- గోవాడ శేషారత్నం	126-128
31.	జానపద సంపద పురి - విక్రమ సింహపురి	- కె. అమృత జ్యోత్స్న	129-133
32.	అనంతపురం జిల్లా చక్కని కళారూపం - చెక్కభజన	- కె. రామకృష్ణ	134-138
33.	జానపద కళారూపం వీధి నాటకం - వివిధ రూపాలు	- కె. ఎస్. అన్నపూర్ణాదేవి	139-143
34.	జానపద గేయాలలో సామాజిక విషయాల ప్రస్తావన పరిశీలన	- ఎల్. నరసింహారావు, యం.ఇందువదన, పి.ఎం.ఆచారి	144-148
35.	తప్పెట నృత్యం	- ఎన్. అరుణ్ కుమార్	149-151
36.	విద్యా బోధనలో తోలుబొమ్మల పాత్ర	- పిల్లి గోవిందరాజులు	152-154
37.	తోలుబొమ్మలాట కళాకారుల సామాజిక జీవన చిత్రణ	- ఎస్. శివయ్య నాయక్	155-159
38.	సేద్యపు ప్రజల స్వేదపు పాటలు	- సాదుల విజయ భార్గవి	160-163
39.	విలక్షణ జానపద కళారూపం పగటి వేషం	- షేక్ షహనాజ్ బేగం	164-168
40.	కొరవంజి - ప్రదర్శనలు	- డాక్టర్ బి. సరస్వతి	169-172

41.	జానపద కళారూపాలు - ప్రజానాట్యమండలి పాత్ర	- డాక్టర్ నందూరి అనంతలక్ష్మి	173-177
42.	మధిర మండల జాతరలు	- డాక్టర్ ఎస్. ఇందిర	178-182
43.	ఆదివాసీల పురాణాలు - ఐతిహ్యాలు	- డాక్టర్ రావిరాల లక్ష్మీకాంతం	183-187
44.	జానపద సాహిత్యం - పరిశోధకుల కృషి	- డాక్టర్ కె. డి. డి. మృణాళిని	188-191
45.	జానపద గీతములలో చరిత్ర	- భమిడిపాటి గౌరీ శంకర్	192-195
46.	జానపద కళారూపాల ప్రదర్శన - వైవిధ్యం	- బి. క్యాథరిన	196-200
47.	జానపద ప్రదర్శన కళ - ఒగ్గు కథ	- ఎం. భీమయ్య	201-204
48.	తోలు బొమ్మలు - పుట్టు పూర్వోత్తరాలు	- డాక్టర్ పి. నీరజ	205-208
49.	జానపద విజ్ఞానం - వైశిష్ట్యం	- అందే గోపికృష్ణ	209-212
50.	అలరించే జానపద కళారూపం - గంగిరెద్దులాట	- డాక్టర్ రాపోలు శ్రీనివాస్	213-217
51.	జ్యోతి నృత్యం - ప్రదర్శన రీతులు	- శ్రీమతి జి. సావిత్రి	218-222
52.	సామెతలు ఒక జాతి యొక్క ఆయుపుపట్టులు - ఒక పరిశీలన	- డాక్టర్ ఓ. అన్నమ్మ	223-226
53.	తప్పెటగుళ్ళు - కళారూపానికి తప్పెట్లు	- డాక్టర్ ఆర్ శ్రీనివాసరావు	227-231
54.	జానపద సాహిత్య విజ్ఞానం - కళలు	- డి. రవికుమార్	232-234
55.	ఉత్తరాంధ్ర జానపద కళారూపం తప్పెటగుళ్ళు - ఉమ్మడి విశాఖ జిల్లా కళాకారుల పద్ధతులు	- ఎస్.డి.బి. కృష్ణ పారుపూడి	235-238
56.	జానపద స్త్రీల పని పాటలు - పరిశీలన	- డాక్టర్ ఎం. హరికృష్ణ	239-243
57.	జానపదుల్లో కోలాట ప్రదర్శన విధానం	- డాక్టర్ దేవర పురుషోత్తం	244-248
58.	జానపద కళల్లో బహుళ ప్రయోజన కారి - కోలాటం	- డాక్టర్ ఐ. కిరణ్ కుమార్	249-253
59.	జానపదుల నమ్మకాలు - శాస్త్రీయత	- డాక్టర్ కొణిదల శోభ	254-258
60.	పల్లె సుద్దులు - పల్లె పద జీవనం	- డాక్టర్ ఎం. మాధవి	259-261
61.	జానపద కళలు - వర్గీకరణ	- డాక్టర్ గౌరారపు శ్రీనివాస్	262-266
62.	తెలుగు జానపద కళారూపం - కొమ్ము కళాకారుల పాత్ర	- డాక్టర్ ఎస్. జ్యోత్స్నరాణి	267-271
63.	ద్రావిడ కళారూపం - కుర్రవంజ	- డాక్టర్ వి. ఎన్. మంగాదేవి	272-273
64.	కొత్తపల్లి జానపదుల మడిసేల యాల పదాలు	- డాక్టర్ గుండ్లూరు వెంకట రమణ	274-277
65.	ఉరుముల నృత్యం - పరిశీలన	- గంధం అశోక్ కుమార్	278-280
66.	తెలుగు పొడుపు కథలు - లక్షణాలు	- గజవెల్లి ఈశ్వర్	281-285
67.	జానపద విజ్ఞానంలో అద్భుత కళల ప్రదర్శన	- కనుమల మునిస్వామి	286-289
68.	శ్రీకాళహస్తి జానపద కళారూపాలు - కోలాటం, భజన పాటలు	- పి. బాల ముని శివకుమార్	290-293
69.	జానపద కళారూపం - నృత్యం	- సనాతన పద్మావతి	294-298
70.	యక్షగాన బయలాట రంగ భూమి కళా సంప్రదాయం	- డాక్టర్ సి. శివన్న	299-303
71.	జానపద సాహిత్యంలో సామెతలు - ప్రాధాన్యత	- పోలుమాటి నాగేశ్వరరావు	304-307
72.	జానపద కళారూపం - చెక్కభజన	- డాక్టర్ ఎన్.ఎం. తారకేశ్వర్	308-312
73.	జానపద కళారూపాలు - యక్షగానం	- డాక్టర్ సి. నర్సింహులు	313-317
74.	Buddhist Art and its patronage during the Mauryan Period	- Dr. G. Beulah Pearat Sunanda	318-321
75.	Importance of Folklore in Indian English Literature	- Smt. B. Subhashini	322-325
76.	Significance of new Historicism in Modern Literature	- Dr. N. Vineela	326-328
77.	Use of Folk Puppets in Education System	- Smt. Bhupati Manuja	329-332
78.	Folk Art Forms of Telugu People in Earlier Generations	- Dr. Galla Srinivasa Rao	333-336
79.	Study on Folklore of Banjara and Adivasi Tribals in A.P.	- D. Srinivasa Rao, Dr. Rajendra Prasad	337-341
80.	Socio-Economic perspective of Folk Arts forms in Uttarandhra	- Dr. Somanchi Sai Kumar	342-345
81.	మట్టికాళ్ళ మైసమ్మ పదాల కిలారింపు "తెలంగాణి"	- డాక్టర్ సుంకర గోపాలయ్య	346-350
82.	తరతరాల ఆదివాసీ గిరిజనుల కళలు - వాయిద్యపరికరాలు	- డాక్టర్ హెచ్. కిషన్	351-354

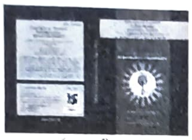
Cover Page

International Journal of Multidisciplinary Educational Research
ISSN:2277-7881; Impact Factor :9.014(2024); IC Value:5.16; ISI Value:2.286
UGC Approved (2017),Peer Reviewed and Refereed International Journal
Volume:13, Issue:8(4), August:2024
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: Reviewed : Accepted
Publisher: Sucharitha Publication, India
Online Copy of Article Publication Available www.ijmer.in

DOI: www.ijmer.in.2024/13/08/4

జానపద సాహిత్యం విజ్ఞానం– కళలు

డి రవికుమార్
తెలుగు అధ్యాపకులు
ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల రంపచోడవరం

ఉపోద్ఘాతం :

జానపద విజ్ఞానాన్ని ఆంగ్లంలో FOLK LORE అను పదమును సమానార్థకంగా పిలవడం జరుగుతుంది. Folk అనే పదానికి సమూహం, గ్రామవాసులు సామాన్యులు అనాగరికులు, నిరక్షరాశులు, వ్యవసాయదారులు, వెనకబడిన వర్గం వారు అని అర్థాలు వస్తాయి. Folk అన్న పదానికి అర్థం కుటుంబం, దేశం కావచ్చు అని RS సుందరం గారు పేర్కొన్నారు.జనపదమునగా పల్లెలో ఉండే వారే జానపదులు, వారికి సంబంధించిన విజ్ఞానమే జానపద విజ్ఞానము. సంగీతము, నాటకము, జానపద వైవిధ్య విధానము, జానపదులు ఆచార వ్యవహారములు దేశ భూషణములు మొదలగునవి జానపద విజ్ఞానంలో చేరును. జానపద విజ్ఞానంలో జానపద గేయములు కథలు సామెతలు పొడుపు కథలు కూడా చేరును.

జానపద వాఙ్మయం, జానపద కళలపై పరిశోధనలో తమ జీవితాలను ధారబోసిన వారిలో శ్రీ నేదునూరి గంగాధర రావు గారు అగ్రగణ్యులు విరు వేమన పద్యాలు 5010 వరకు సేకరించి ప్రచురించారు. జానపద వ్యాసుడిగా పెద్దల ప్రశంసలు పొందారు. వీరిని ఆంధ్ర వాఙ్మయ సరస్వతి అని పిలవడం అతిశక్తి కాదు. నేదునూరి గంగాధరం గారి కలం నుండి జాలువారిన జానపద రచనలు మిన్నేరు మున్నీరు సెలయేరు వ్యవసాయ సామెతలు పసిడి పలుకులు మేలుకొలుపు పాటలు జానపద గేయ వ్యాసావళి, స్త్రీల వ్రత కథలు మంగళహారతులు, చైనా దురాక్రమన నెహ్రూ పూర్ణ చరిత్ర ఆటలు పాటలు ఇలా జానపద సాహిత్యంలో ఏ అంశాన్ని నేదునూరి వారు వదల్లేదు అని చెప్పవచ్చు.

జానపద విజ్ఞానంలో మరియొక ఆణిముత్యం బిరుదు రాజు రామరాజు. ఇతని జానపద **వాఙ్మయ బ్రహ్మగా** పేర్కొంటారుఇతను తెలుగులో జానపద సాహిత్య పరిశోధనకు శ్రీకారం చుట్టి తెలుగు జానపద గేయ సాహిత్యం అనే అంశంపై పరిశోధన చేశారు వీరు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోని తెలుగు శాఖలో ఆచార్యులుగా పనిచేశారు. రామరాజు కలం నుండి జాలువారిన రచనలు తెలుగు జానపద గేయ సాధ్యం పరిశోధన గ్రంథం త్రివేణి జానపద పాటల సంకలనం పిల్లల పాటలు ఫోక్ టైల్స్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫోక్ లోర్ ఆఫ్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తెలంగాణ పల్లె పాటలు ఇవన్నీ రాజుగారి యొక్క రచనలు.

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARC
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :9.014(2024); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
UGC Approved (2017),Peer Reviewed and Refereed International Journal
Volume:13, Issue:8(4), August:2024
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: Reviewed : Accepted
Publisher: Sucharitha Publication, India
Online Copy of Article Publication Available : www.ijmer.in
DOI: www.ijmer.in.2024/13/08/4

జానపద విజ్ఞానం వర్గీకరణ.

1. జానపద ప్రదర్శన కళలు
2. జానపద భాష
3. జానపద సాంఘిక ఆచారాలు
4. వస్తువు సంస్కృతి.

కళలు.

1. **తోలుబొమ్మలాట.**

మానవుడు తయారు చేసుకున్న మొట్టమొదటి రూపం లేదా నాటకం తోలుబొమ్మలాట ఈ తోలుబొమ్మలాటకు మహాభారతంలో రుపోప జీవనం అనే మాటకు అనవస్తుంది తోలుబొమ్మలాటలో ముఖారి మధ్యమావతి అరబి ఆనంద భైరవి అనే రాగాలు ఆలపిస్తారు కర్ణాటకలో తోలుబొమ్మలాట ఆడవారిని కిల్లెవాత్యాలు అని పిలవడం జరుగుతుంది తోలుబొమ్మలాటలో ప్రదర్శించే వాటిని తయారు చేయడానికి జింక దుప్పి గాడిద మొదలగువాటి చర్మాన్ని ఉపయోగిస్తారు పండితారాధ్య చరిత్రలో పేర్కొనడం జరిగింది

పాత్రలు: కేతిగాడు, బంగారు అక్క,జుట్టు పోలిగాడు, గందూడిగాడు.

2. **యక్షగానం.**

యక్షగానానికి మూల రూపం కొరవంజి ఈ అక్షరం మొదట రాయలసీమలో పుట్టి ప్రస్తుతం కర్ణాటకలో స్థిరపడింది తెలుగు యక్షగానాల్లో కనిపించే తాళ ప్రధానమైన రచన రేకు ఉదాహరణకు జంపి రేకు, రచ్చ రేకు, ఏకతాళి, అర్థ చంద్రికలు మొదలైనవి

3. **కోలాటం.**

కోలాటాన్ని దండలస్యం, దండ నర్తనం అన్న పేర్లు కూడా ఉన్నవి. కోలాటాన్ని జాతీయ క్రీడా విశేషంగా డాక్టర్ తోమాటి దోణప్ప గారు పేర్కొన్నారు జడ కోలాటం లో జంటలుగా ఉంటారు కన్నడదేశంలో జడ కోలాటాన్ని జడకోళ్లు అంటారు.

4. **కప్పల కావడి.**

వానదేవుడి కోసం చేసే ఆచారాల్లో కప్పలు కావిడి ఒకటి ఈ ఆచారం రాయలసీమలో ఎక్కువగా ప్రచారంలో ఉంది.

జానపద విజ్ఞానంలో కళలు గేయాలు అనేక రకాలైన కథలు ఉన్నాయి నేటికీ కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఈ జానపద కళలను గేయాలు నమ్ముకుని జీవనాన్ని గడుపుతున్న కుటుంబాలు మనం ఇప్పటికీ చూస్తున్నాం కాబట్టి సాధ్యమైనంత వరకు ఈ జానపద కళాకారులని ఏ రచయితల్ని ప్రోత్సహించాల్సిన బాధ్యత మనందరి మీద ఉన్నది. మూడు సంవత్సరాల క్రితం ప్రపంచాన్ని అతలాకుతలం చేసిన కరోనా మహమ్మారి వలన ఈ జానపద కళకారుల కుటుంబాలు రోడ్డున పడినవి. వాళ్లకి బాసట గా నిలవాలని కోరుతూ నా ఈ వ్యాసాన్ని ముగిస్తున్నాను.

ఆధార గ్రంథాలు.

1. సమగ్రాంధ్ర సాహిత్యం –ఆరుద్ర
2. తెలుగు సాహిత్య సమీక్ష –డాక్టర్ జి నాగయ్య.
3. అంతర్జాలం నుంచి